

سید مرتضی مستجاب الدعواتی [ط ۴]

[عالم فاضل] [آیت الله]

متولد سال ۱۳۴۲ق/۱۳۰۲ش/۱۹۲۳م

فرزند علامه سید اسدالله مستجاب الدعواتی فرزند حجت الاسلام والمسلمین سید محمد مهدی صدرعاملی (مستجاب الدعواتی) فرزند آیت الله سید ابوالحسن صدرعاملی (مستجاب الدعواتی) فرزند آیت الله العظمی سید صدرالدین موسوی عاملی است. از علماء فاضل، مبارز و از مفاخر ادبی و هنری شهر اصفهان است. در روزگار حاضر بزرگ خاندان صدر در سراسر ایران و عراق و لبنان است. در اصفهان به دنیا آمد. تحصیلات اجتهادی خود را در نجف و تهران نزد آیات عظام میرزا عبدالهادی شیرازی، شیخ حسین حلی، میرزا محمدباقر زنجانی، سید ابوالقاسم خویی و سید ابوالقاسم کاشانی گذراند. فلسفه و حکمت را نزد آیت الله سید ابوالحسن شعرانی خواند. از آیات عظام سید ابوالحسن اصفهانی، سید ابوالقاسم کاشانی و سید محمدتقی خوانساری اجازه‌ی اجتهاد دریافت کرد. از ابتدای جوانی وارد دنیای سیاست شد. از نزدیک‌ترین یاران آیت الله کاشانی در تهران و طی مبارزات ملی شدن صنعت نفت بسیار فعال بود. از دوستان نزدیک سید مجتبی نواب صفوی و رهبران اصلی فدائیان اسلام بود. پس از به سرانجام رسیدن نهضت ملی نفت و متعاقب کودتای ۲۸ مرداد، سال ۱۳۳۲ش پیرو دستور پدر به اصفهان بازگشت. با مشورت آیت الله کاشانی یک باب دفتر اسناد رسمی و ثبت ازدواج و گواهی امضاء در اصفهان دایر کرد که دهه‌های متمادی فعال بود. به سبب آشنایی اش با مسائل روز و برخورداری از دو خصلت کاردانی و مردمداری، خیلی زود به قطبی برای حل مشکلات طبقات مختلف مردم اصفهان تبدیل شد. از ابتدای جوانی اهل ورزش‌های پهلوانی بود. امروز از پهلوانان و پیشکسوتان ورزش‌های باستانی ایران محسوب و در تمام زورخانه‌های کشور دارای امتیاز زنگ و ضرب است. روحیه‌ی ورزشکاری و جوانمردی همواره بر رفتارش با مردم حاکم بوده است. از مهم‌ترین خصوصیاتش سخاوت است که شاعران معاصر اصفهان اشعار فراوانی در وصف آن سروده‌اند. متجاوز از شصت سال است که در فعالیت‌های اجتماعی و عام‌المنفعه نقش آفرینی می‌کند. از جمله مدت‌ها مدیریت مدرسه‌ی علمیه‌ی صدر را در تهران متصدی بود. یا در متشکل کردن خطبا و گویندگان مذهبی اصفهان نقش مهمی ایفا کرد. یا از فعالانی بود که آیت الله العظمی حاج آقا حسین خادمی را در تأسیس مؤسسه‌ی خیریه‌ی احمدیه یاری داد. یا دارالایتمی را با تشریک مساعی برخی دوستان خیرش در هندوستان

تأسیس کرد. طی سال‌های اخیر نیز در مانگاه فوق تخصصی امام موسی صدر وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان را در محل خانه‌ی پدری خود ساخت. از نزدیک‌ترین دوستان امام صدر در ایران بود و به اهمیت و ابعاد جهانی حرکت نامبرده در احیاء و توسعه‌ی فرهنگ اهل بیت (ع) دل‌بستگی فراوان داشت. لذا پیوسته در زمره‌ی حامیان اصلی وی در ایران بود. افزون بر فقه، اصول، سیاست و مبارزه، ادیبی تمام عیار است. اشعار عارفانه و اخلاقی اغلب شاعران فارسی‌زبان را در حافظه دارد. خود طبع شعر دارد و اشعار زیبایی در طول سالیان سروده است. در عالم هنر نیز ذوقی سلیم دارد و از خوش‌نویسان صاحب‌نام معاصر اصفهان است. آثار مکتوب متعددی را از خود به یادگار گذاشته است که مجموعه‌ی دوازده جلدی «سلوک حضور» از آن جمله است. به سبب خلق این اثر در سال ۱۳۸۶ش به عنوان یکی از چهره‌های ماندگار حوزه‌ی هنر و ادبیات استان اصفهان مورد تجلیل قرار گرفت.

[تلخیص از کتاب مشاهیر خاندان صدر، ۱/ (شرح حال ۲۸)]

مریم جویباره‌ای [ط ۳]

[شاعره]

۱۳۰۸ق/۱۲۶۹ش/۱۸۹۱م - ۱۳۸۹ق/۱۳۴۸ش/۱۹۶۹م

فرزند آیت‌الله محمد مهدی جویباره‌ای فرزند بانو سیده زهرا بیگم موسوی عاملی فرزند آیت‌الله العظمی سید صدرالدین موسوی عاملی بود. بانویی ادیب و شاعره بود. در اصفهان به دنیا آمد. همسر حجت‌الاسلام سید مرتضی خاتون‌آبادی بود. حافظه‌ای توانمند و طبع شعری قوی داشت. از سن دوازده سالگی تا آخرین روزهای عمر شعر سرود. تخلص شعری اش «بانو» بود. اشعارش یا در مدح معصومین و امامان و امامزاده‌های بزرگوار بود، یا در سوگ عالمان بزرگ تشیع یا مضامین اخلاقی داشت. بسیاری از اشعارش در مجالس سوگواری و عزاداری مورد استفاده واقع شد. برخی اشعارش به صورت تابلو بر در و دیوار امامزاده‌های اصفهان آویزان شد. بانویی بسیار متدین، مؤمن، باهویت و با اقدامات ساختار شکنانه‌ی رضاخان مخالف بود. به سن هفتادونه سالگی (شمسی) در اصفهان درگذشت و در تکیه‌ی فاضل سراب واقع در قبرستان تخت فولاد به خاک سپرده شد. روز رحلتش شانزدهم ماه شوال بود.

[منابع: تذکره شعرای معاصر اصفهان؛ دانشنامه‌ی تخت فولاد اصفهان (۱)؛ گلشن اهل سلوک؛ یادداشت‌های

دکتر علی میرعمادی]